БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 233 (3971). | Жума, 29 ноябрь 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ПАХТАЧИЛИК УЧУН КЎПРОҚ МАШИНА ТАЙЁРЛАБ БЕРАЙЛИК

Ўзбекистон далаларида пахта терими тамом бўлай деб қолди. Машиналар ёрдамида 1 миллион 615 минг тоннадан кўп пахта терилди. Пахтакорларнинг мана шу катта ғалабасида республика индустрияси ва унинг етакчи корхоналаридан бири бўлган «Ташсельмаш» заводи меҳнаткашларининг ҳам ҳиссаси бор. Бу заводдаги партия-хўжалик активининг 27 ноябрда бўлиб ўтган йиғилиши қатнашчилари таъкидлаб ўтганидек, КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорлари машинасозларни қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тобора кўпроқ механизациялаштириш учун янги меҳнат зафарларига чорлайди.

Завод директори И. Х. Мусин ўз докладида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг қарорлари асосида пахта териш машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтириш соҳасида коллективнинг вазифалари тўғрисида гапирди. И. Х. Мусин ишлаб чиқариш қувватларини ошириш, капитал қурилиш ва корхонани реконструкция қилиш учун зарур маблағлар ажратиш, корхонани янги машина-ускуналар билан таъминлаш чоралари белгиланганлигини айтди.

Докладчи ҳам, музокараларда сўзга чиққан ўртоқлар ҳам заводнинг резервлари тўғрисида гапирдилар, бу резервлардан яхшироқ фойдаланиш йўлларини белгиладилар. Улар бутун коллектив номидан гапириб, партия ва ҳукуматнинг пахта териш машиналари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уларни тобора такомиллаштириш юзасидан берган топшириғи шараф билан бажарилади, дедилар.

Завод партия-хўжалик активи йиғилишининг қатнашчилари меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада қабул қилинган мажбуриятларни бажариш юзасидан белгиланган тадбирларни маъқуллади-лар.

Актив йиғилиши корхонанинг қувватларини оширишда ва унинг учун кадрлар тайёрлашда бевосита иштирок қилиши лозим бўлган ташкилотларга мурожаат қилиб, уларни муҳим хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақиятли бажаришда заводга ёрдам беришга даъват этдилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Йиғилишнинг ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин, область ва шаҳар партия комитетларининг раҳбарлари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЭСТОНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА

ЭСТОНИЯ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА

ЭСТОНИЯ ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Эстония ССРнинг ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, барча меҳнаткашларини шонли воқеа — Эстляндия меҳнат коммунаси — Эстония Совет Республикаси эълон қилинган куннинг эллик йиллиги билан қизғин табриклайдилар.

Эстония пролетариати ва меҳнаткашлар оммаси Коммунистик партия раҳбарлигида, рус халқи ва мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг революцион кучлари билан бир сафда туриб, чор самодержавиесига ва буржуа — помешчиклар зулмига қарши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси учун фидокорона курашдилар.

Улуғ Октябрь вужудга келтирган Эстляндия меҳнат коммунаси Совет ҳукуматининг, Владимир Ильич Лениннинг актив ёрдами билан муҳим социалистик ўзгаришларни амалга оширди, ташқи ва ички контрреволюцияга қарши курашга, Совет ҳокимиятини ҳимоя қилиш ишига ўз ҳиссасини қўшди.

Аммо халқаро империализм ва Эстония буржуазиясининг бирлашган кучлари, чет эл интервенциясидан ва гражданлар уруши вужудга келтирган қийинчиликлардан фойдаланиб, революция ғалабаларини қонга ботирдилар. Коммунистик партия раҳбарлигидаги меҳнаткашлар оммаси қаттиқ террор шароитида ўз кучларини жипслаштирдилар, халққа ёт бўлган тузумга қатъий қарши чиқдилар. Улар Совет Иттифоқининг интернационал мададига таяниб, манфур буржуазия диктатурасини ағдариб ташладилар ва 1940 йил июль ойида Советлар ҳокимиятини тикладилар. Эстония Совет Социалистик Республикалари қардош оиласига тенг ҳуқуқли аъзо бўлиб кирди. Эстониянинг ўғил ва қизлари улуғ Ватан уруши йилларида бутун совет халқи билан биргаликда фашизмни тор-мор келтиришдан иборат умумий иш учун, социалистик ватаннинг озодлиги ва мустақиллиги учун жанг қилдилар.

Эстония кўп миллатли ягона совет оиласидагина чинакам озодликка ва ўз равнақи учун кенг имкониятларга эга бўлди. Буржуазия ҳукмронлик қилган даврда Эстония империалистик давлатларга тамомила қарам бўлиб, уларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулоти етказиб берадиган қисми эди. Ҳозирги пайтда Эстония экономикаси, фан ва маданияти ғоят юксалган республикага айланди. Совет ҳокимияти йилларида саноат маҳсулоти ҳажми 22 баравар кўпайди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва унинг экономикаси даражаси тубдан ўзгарди. Барча қишлоқ хўжалик экинларидан муттасил мўл ҳосил етиштиришга эришилди. Барча колхоз ва совхозлар кейинги йилларда рентабелли бўлиб қолдилар. Ҳар бир оила моддий фаровонликнинг тўхтовсиз ўсиб бораётганлигини сезиб турибди. Бу муваффақиятлар Эстония Коммунистик партиясининг фаолияти билан чамбарчас боғланган. Эстония Коммунистик партияси марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси учун курашнинг ҳамма босқичларида республика меҳнаткашларининг авангарди бўлди ва ҳозирда ҳам шундай бўлиб қолмоқда.

Совет Эстониясининг муваффақиятлари социалистик тузумнинг афзалликларини, ленинча миллий сиёсатнинг, мамлакатимиздаги қардош республикалар мустаҳкам ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдамининг улуғ ҳаётий кучини ёрқин исбот этади. Марксизм-ленинизмга, пролетар интернационализмига садоқат, СССР халқларининг дўстлигини бутун чоралар билан мустаҳкамлаш — коммунистик қурилишда бундан буён ҳам муваффақиятларга эришувнинг мустаҳкам негизидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети ишонч билдириб айтадиларки, республиканинг ишчилари, колхозчилари ва зиёлилари Эстония Компартияси раҳбарлигида партия программаси ва КПСС XXIII съезди белгилаб берган улуғвор планларни амалга ошириш соҳасида бундан буён ҳам фидокорона меҳнат қиладилар. Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг юз йиллигини янги муваффақиятлар билан нишонлайдилар.

Яшасин Эстония Совет Социалистик Республикаси ва унинг коммунизм қураётган халқи!

Яшасин КПССнинг жанговар отряди — Эстония Коммунистик партияси!

Яшасин совет халқини коммунизм ғалабаси сари бошлаб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ	СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ	СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ЭСТОНИЯ СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЭЪЛОН ҚИЛИНГАНИГА 50 ЙИЛ ТЎЛДИ.

ЭСТОНИЯ ССРНИНГ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИНИ БАЙРАМЛАРИ БИЛАН ҚИЗҒИН ТАБРИКЛАЙМИЗ.

Эстония ССРнинг пойтахти ТАЛЛИН шаҳри. В. И. Ленин номидаги хиёбон.

Ф. Ключик фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ЎЗБЕКИСТОН ШОЛИКОРЛАРИ ВАЪДАЛАРИГА ВАФО ҚИЛДИЛАР

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, давлатга шоли сотиш юзасидан олган қўшимча мажбуриятларини бажардилар. Ватан омборларига 110 минг тоннадан кўп, ёки планидагидан 20 минг тонна ортиқ шоли тўкилди. Сирдарё, Тошкент, Хоразм, Андижон, Сурхондарё, Наманган ва Бухоро областларининг колхоз ва совхозлари ўз мажбуриятларини анча ошириб бажардилар.

Қорақалпоғистон АССРнинг шоликорлари тайёрлаш пунктларига қарийб 35 минг тонна, Тошкент областидаги хўжаликлар 18 минг тоннадан кўп, Хоразм области хўжаликлари 16 минг тоннадан зиёд ва Сирдарё областидаги хўжаликлар 15 минг тоннага яқин шоли жўнатдилар. Ўрта Чирчиқ, Бекобод, Сирдарё, Гурлан, Янгиариқ, Қўнғирот, Тахтакўпир, Кегайли районлари ва бошқа районлардаги колхоз ва совхозлар пландан ташқари кўп миқдорда шоли топширдилар.

Кўпгина хўжаликлар шолипояларининг ҳосилдорлиги планда кўрсатилганидан анча ортди. Масалан, Хоразм областида ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 36 центнер, Тошкент областидаги хўжаликларда 33,5 центнердан ҳосил олинди. «Сирдарьинский», ал Хоразмий номли совхозларининг деҳқонлари ҳар гектар ердан 37 центнердан ошириб шоли етиштирдилар. Ўрта Чирчиқ районидаги «Полярная звезда» ва «Северний маяк» колхозлари, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли ва «Ўзбекистон», Бекобод районидаги «Победа», Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозлари ва бошқа колхозлар ҳар гектар ердан 50-60 центнер шоли топширдилар.

Шоли сотиш давом этмоқда.

Республика деҳқонлари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленумининг қарорларини амалга ошириш учун курашиб, беш йилликнинг тўртинчи йилида шолидан мўл ҳосил олинишини таъминлаш мақсадида кузги-қишки ишларни қизитиб юбордилар. Улар уруғларни тозаламоқдалар, ерларни шудгор қилмоқдалар.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

ЕР ТЎҒРИСИДА ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ УСТИДАГИ ИШ ДАВОМ ЭТТИРИЛМОҚДА

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар ер қонунлари асосларининг лойиҳаси кенг муҳокама қилиш учун шу йилнинг июль ойида эълон қилинган эди. СССР Олий Совети палаталарининг доимий комиссиялари ишлаб чиққан лойиҳа совет кишиларида зўр қизиқиш уйғотди. Шу вақт мобайнида министрликлар ва идоралар, колхоз ва совхозлар, илмий муассасалар, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, ишчилар, хизматчилар, колхозчилардан палаталарнинг доимий комиссияларига, СССР Олий Совети Президиумига ва бошқа органларга қонун лойиҳаси юзасидан уч мингдан ортиқ таклиф ва мулоҳазалар тушди. Ер ҳақидаги қонун лойиҳасини эълон қилган газеталарнинг редакциялари қонун лойиҳаси юзасидан таклиф ва мулоҳазалар айтилган жуда кўп хатлар олдилар.

Тайёргарлик комиссияси 8 комиссиянинг қўшма мажлисида доклад қилиш учун материаллар тайёрламоқда. Бу комиссияларнинг составида СССР Олий Совети депутатларидан салкам 300 киши бор.

Яқин кунларда қонун лойиҳасини узил-кесил тайёрлаш вазифаси топширилган доимий комиссиялар ўз мажлисларини ўтказади.

(ТАСС).

ҒАЛЛА ҲОСИЛДОРЛИГИ ОШАДИ

Юқори Чирчиқ районида қишлоқ хўжалиги кўп тармоқлидир.

Районда пахта билан бир қаторда ҳар йили мамлакатга кўплаб гўшт, сут, мева, узум ҳамда каноп етказиб берилмоқда. Ғаллакорлар ҳам ўз маҳоратларини ишга солиб, техника, фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасидан фойдаланиб, йил сайин юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Баҳорикор ерлардан олинаётган ғалла ҳосили ортиб бормоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари барча қатори район қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари зиммасига ҳам янги вазифаларни юклади. Пахтакорлар, чорвадорлар, лубкорлар билан бирга ғаллакорлар ҳам октябрь Пленуми қарорларига жавобан янги марраларни белгилаб чиқмоқдалар.

— Ҳақиқатан ҳам, — деди мухбиримиз билан суҳбатда район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи М. Қодиров, — октябрь Пленуми белгилаб берган тадбирлар ғоят қимматлидир. Пленумда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари қатори ғаллачиликни ривожлантириш юзасидан ҳам конкрет кўрсатмалар берилди. Хусусан, мамлакатимиз бўйича яқин йиллар ичида ҳар йили етиштириладиган доннинг ҳосилини 190—200 миллион тоннага етказиш, бунинг учун эса ҳар гектаридан кам деганда 16—17 центнердан ҳосил олишга эришиш асосий вазифа қилиб қўйилди.

Бу вазифани бажариш ҳар бир қишлоқ хўжалик ходимидан, ҳар бир мутахассисдан алоҳида куч ва ғайрат сарфлашни, резервларни қидириб, топишни, энг илғор усулларни қўлланишни талаб этади.

Мамнуният билан айтиш керакки, районимизда бу соҳада бирмунча ишлар қилинди. Сўнгги беш йилликда ғалла ҳосили ортди. Ялпи маҳсулот йилига ўртача 24 минг тоннадан-га тўғри келди. Ҳосилдорлик эса сезиларли даражада кўпайди.

Ўтган давр ичида районимизда шолининг ҳосилдорлиги 50 центнерга, маккажўхори дони ҳосили 52 центнерга етди.

Бу йил эришилган ютуқлар ҳам бирмунча дуруст. Район бўйича 34 минг 378 тонна ғалла ҳосили олинди. Давлатга шундан 18 минг 55 тоннаси сотилди. (Шоли бу ҳисобга кирмайди). Шоли плани 150 процентдан ошириб бажарилди. Умуман олганда, район бўйича бошоқли экинларнинг ҳар гектаридан салкам 13 центнердан шолидан эса 48,2 центнердан ҳосил олинди.

Илғорлар тажрибасини қўллаб, техникадан ишнинг кўзини билиб фойдаланаётган хўжаликлар яна ҳам юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Тажриба шуни кўрсатдики, кузда яхши ҳайдалиб, ўғитланган ерларга экилган ғалладан баҳорда экилган ғаллага нисбатан кўп ҳосил олинмоқда.

Свердлов номли, «Правда» колхозлари иш тажрибалари шуни кўрсатади. Свердлов номли колхоз 1455 гектар ернинг ҳар гектаридан 17,2 центнердан, «Правда» колхози эса 2555 гектар ернинг ҳар гектаридан 15 центнердан ҳосил олди. Бу хўжаликларда шоли ҳосилдорлиги ҳам кескин кўпайди.

Октябрь Пленумида кўпгина колхоз ва совхозларда маҳаллий ўғитларнинг жуда катта аҳамиятига етарли баҳо берилмаётганлиги ҳаққоний равишда таъкидлаб ўтилди. Биз бу камчиликка ҳам барҳам бериш йўлида дастлабки тадбирларни амалга оширдик.

Катта-катта майдонларга экилган ғалла экинлари биринчи марта минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди. Ана шунинг ҳисобига ҳар гектардан олинадиган ҳосил деярли 3—4 центнерга ортди.

Қишлоқ хўжалигида, айниқса, ғаллачиликда ҳосилдорлик — асосий мезон бўлиб қолмоқда. Ғаллакорларимиз буни жуда яхши тушунадилар. Биз 1969 йилда 27 минг 41 гектар ерда ғалла етиштирамиз. Шу жумладан, 26,5 минг гектар ерда бошоқли дон экинлари ўстирилади.

Ўтган йилги тажрибаларни қўлланиб, ғалла экинларини маҳаллий ва минерал ўғитлар билан озиқлантиришни кўпайтирамиз. Бошқа зарур тадбирлар ҳам амалга оширилади. Натижада доннинг ялпи ҳосилини 35 минг 200 тоннага етказамиз.

Ҳозирги кунда барча куч, техника ва бошқа воситалар ғалла экишни тезроқ тугаллашга қаратилган. Ҳозирча 16 минг гектар лалмикор ерлар ҳайдалиб, шунча ерга ғалла уруғи сепилди. Далаларимизда 20 дан ортиқ трактор ва 70 дан ортиқ сеялка ишлаб турибди. Тракторчиларимиз, сеялкачилар, бир-бирлари билан мусобақалашиб, экишни сифатли ўтказмоқдалар. Эрта-индин кузги экиш плани бажарилади.

Район ғаллакорлари ҳеч шубҳасиз, янги марраларни эгаллаш учун ўзларининг бор тажрибалари ва маҳоратларини ишга соладилар.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ЛЕНИНГРАДДАГИ Киров номли трактор заводи коллективи КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорини амалга ошира бориб, кучли машиналар ишлаб чиқаришни бу йил 25 процент оширишга аҳд қилди. Ҳар куни корхона бош конвейеридан Ватанимиз колхоз-совхозлари учун ўнлаб тракторлар туширилмоқда. Суратда: топшириш цехида. Олдинда слесарь-синовчи А. И. Савицкий (ўнгда) ва участка мастери Н. И. Суханов.

П. Федотов фотоси.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШУДГОРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 28 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Калинин	81,7
Юқори Чирчиқ	60,7
Оржоникидзе	57,3
Оққўрғон	36,0
Ўрта Чирчиқ	18,3
Янгийўл	16,6
Бекобод	13,7
Бўка	4,4
Область бўйича	27,1

ОЛТИН ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 28 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери
Бўка	0,13	103,59	Бекобод	0.11	93,13
Юқори Чирчиқ	0,01	102,84	Янгийўл	0,18	88,83
Оққўрғон	—	101,17	Оржоникидзе	0,42	83,22
Ўрта Чирчиқ	0,01	97,10	Область бўйича	0,09	97,30

Қурама тизма тоғларида геологлар бой олтин запаси борлигини аниқладилар. Суратда: Шарқий Қурама геология разведкаси экспедициясининг Кўчбулоқ партияси қидирувчиларидан мастер А. Потяткин (чапда), унинг ёрдамчиси У. Холбоев ва катта мастер С. Данилов ўртоқларни кўриб турибсиз.

В. Лейзерович фотоси. (ЎзТАГ).

ПИШИҚ ВА АРЗОН

Нина Алексеевна тортмадан бир қанча бежирим деталларни олиб, стол устига қўйди.

— Биз ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг намунаси булар.

Капрондан ясалган деталлар хилма-хил ва чиройли эди.

—Бунга жуда талаб катта, — дейди контроллер Нина Алексеевна жўмракни кўрсатар экан, — фабрикалардан ташқари четдан ҳам кўплаб буюртмалар оляпмиз. Чунки у металл жўмракка қараганда бир қанча афзалликларга эга: чидамли ва арзон, зангламайди.

— Мана бу эса, — дея бошқа бир деталнн қўлига олди контролёр, — электр двигателнинг парраги, металл паррак ўрнини капрон эгаллаганидан бери мижозларимиз биздан хурсанд, чунки у кўркам ва металлга қараганда арзон Тошкент тўқимачилик комбинати ҳузуридаги ёрдамчи корхоналар бошқармасида махсус капрон участкаси ташкил этилган. Бу участканинг ишга тушганига кўп бўлмади, эндигина учинчи йил кетяпти. Шунга қарамай, участканинг мавқеи тобора ортиб боряпти. Ой сайин янгидан-янги деталлар тайёрлаш ўзлаштириляпти.

— Участка ишга туширилган дастлабки даврда атиги 20-30 хил деталь ишлаб чиқарган бўлсак, — дейди Нина Алексеевна, — ҳозир уларнинг сони 180 тадан ошиб кетди. Эндиликда бизга фақат комбинат фабрикаларидан эмас, балки шаҳардаги бошқа кўпгина корхона ва муассасалардан, қурилиш ташкилотларидан ҳам кўплаб буюртмалар келиб турибди.

— Мана бу кичик омбирнинг ушлагичи, — у ихчам ушлагични қўлида бир-икки айлантирди, — бунга келаётган буюртмаларни зўрга бажариб улгуряпмиз, унга талаб катта. Айниқса энергетиклар кўплаб харид қилишяпти. Буниси эса, — Нина Алексеевна айлана шаклидаги қипқизил детални қўлига олди, — автомашиналарга ўрнатиладиган тўхтов сигнали. Булардан ташқари, капрондан кўплаб гайкалар тайёрлаб, «Горсантехмонтаж» бошқармасига етказиб беряпмиз.

Нина Алексеевна Сергеева шу тарзда яна бошқа турли хил капрон деталлар билан бизни таништирди.

Участкада полиэтилендан ҳам бир неча турдаги деталлар ишлаб чиқариляпти. Болтлар, йигирув машиналари учун втулка, ўров машиналари учун баъзи қисмлар ва бошқа ўнлаб деталлар шулар жумласидандир.

Ҳозирги вақтда участка қувватини янада ошириш учун тадбирлар кўриляпти. Иккита катта пресс машина монтаж қилиняпти. Улар йил охиригача ишга туширилади. Ўшанда каттароқ ҳажмдаги капрон деталларни тайёрлаш ҳам йўлга қўйилади.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

СИФАТЛИ ҚУРИНГ

Тошкентда турар-жой ва жамоат бинолари қандай қурилаётир, уларнинг сифати қандай?

СССР Госстройи ҳузуридаги граждан қурилиши ва архитектура Давлат Комитети мутахассисларидан бир группаси Тошкентда бир мунча вақт юқоридаги масалалар билан танишдилар. Танишиш натижасида ҳосил бўлган фикр ва мулоҳазалар пойтахт қурувчилари вакилларининг яқинда бўлиб ўтган кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилинди.

Тошкентда зилзиладан кейинги олиб борилган ишлар, умуман ҳозирги талаб даражасида эканлиги қайд этилди. Кўпгина турар-жой ва жамоат бинолари сифати яхши. Айниқса, шаҳар марказида қурилаётган кўп қаватли бинолар шаҳар ҳуснини бир мунча очганлиги эътироф этилди.

Шу билан бирга микрорайонлар қурилишида йўл қўйилаётган жиддий нуқсонлар танқид қилинди.

Йиғилишда СССР Госстройи раисининг биринчи ўринбосари Г. Н. Фомин, Граждан қурилиши ва архитектура давлат комитети раисининг ўринбосари Н. В. Баранов Ўзбекистон ССР Госстройи, Госплани, республика пойтахти партия ва совет ташкилотларининг вакиллари иштирок этдилар.

ТРАНСПОРТ ИШИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

«Главташкентстрой» транспорт бошқармасининг 5-автобаза коллективи ҳақида бундан икки йил муқаддам катта-катта йиғинларда доимо мақталиб гапирилардн. Дарҳақиқат, ўша кезлар бу коллектив шуҳрати Фрунзе районигина эмас, бутун шаҳарга ёйилганди.

Автобаза бошланғич партия ташкилоти ўша пайтда катта оммавий-сиёсий ишлар олиб бориб, коллективнинг асосий диққат-эътиборини бажарилмаган вазифаларга қарата олди. Етилган масалалар коммунистлар йиғилишида кенг муҳокама қилинар ва тегишли қарорлар қабул қилинарди. Меҳнат интизоми, кўча қоидаларини бузиш ҳоллари камдан-кам содир бўлар эди.

Лекин сўнгги икки йил давомида корхонада аҳвол бутунлай ўзгариб кетди. Илгариги шон-шуҳратдан асар ҳам қолмади.

Бундай қараганда ҳамма иш илгаригидек кетаётганга ўхшайди. Партия йиғилиши, партия бюроси мажлислари ўз вақтида ўтиб турибди. Белгиланган кунда партия ўқуви бўлади. Партия контроли комиссияси иш олиб бораяпти.

Аммо хўжалик ишларида силжиш кўринмайди. Икки йилдирки, автобазада юк ташиш давлат планлари 90 процентдан нарига ўтмаяпти. Меҳнат интизомининг бузилиши одат тусига кириб қолган. Камчиликларни кўрганлар ҳам негадир жон куйдириб бу нуқсонларни бартараф этиш йўлларини қидирмайдилар. Гўё ҳамма шунга кўникиб қолгандек.

Хўш, бундай ўзгаришнинг сири нимада? Сабабларини икки оғиз сўз билан айтиб бериш қийин. Корхонада ютуқлар ҳам бор, камчиликлар ҳам. Уларга объектив кўз билан қараб ютуқлар кўламини кенгайтириш, нуқсонларни эса бартараф этиш йўлларини излаш керак.

Лекин автобаза партия бюроси бундай қилмади. Бўлиб ўтган ҳисобот сайлов йиғилишида партбюро секретари Новочихин нуқсонларни санаш билан кифояланиб қолди, холос. Бу камчиликларнинг келиб чиқиш сабабларини эса таҳлил қилиб кўрмади. Шунинг учун ҳам сўзга чиққан коммунист ўртоқ Клигман партия ташкилоти фаолиятини қаттиқ танқид қилди. Ҳатто у партия ташкилоти ишини қониқарсиз деб топишни таклиф этди.

Албатта, партия йиғилиши Клигманнинг бу таклифини қўллаб-қувватламади. Чунки йўл қўйилган камчиликларда биргина партия ташкилоти секретарининггина эмас, Клигман каби коммунистларнинг ҳам айби бор! Чунки улар секретарни, партия бюроси аъзоларини ўзлари сайлаганлар.

Шунинг учун ҳам бюро составини сайлашда ниҳоятда узоқни ўйлаб иш тутиш лозим. Шошма-шошарлик билан сайланган кишилар коллектив ишончини оқлай олмадилар. Ўтган давр ичида партия ташкилоти секретари уч марта ўзгартирилди, бюро состави эса бутунлай янгиланди.

Партия ташкилотининг секретари ва бюро аъзолари ишчанлик, принципиаллик, самимийлик фазилатларига эга бўлмасалар коллективни янги вазифалар сари етаклаш ниҳоятда қийин бўлади. Шунинг учун ҳам янги составни сайлаш коммунистлар зиммасига катта масъулият юклайди. Партия бюроси аъзолигига кўрсатилган номзодларнинг фазилатлари ҳар томонлама муҳокама қилиниши, у шу ишга лойиқми, йўқми — аниқланиши керак. Шундагина партия ташкилоти иши жонланади. Сайланган коммунистларда партия ишига меҳр-муҳаббат туйғулари, ишчанлик фазилатлари намоён бўлади.

Албатта, партия ташкилотига раҳбарлик қилиш ўнғай иш эмас. Айниқса, автомобиль хўжалигида бу вазифани ўташ ниҳоятда қийин. Завод ва фабрикаларда коммунистлар қайси участкада, қайси дастгоҳни бошқараётганлигини партком секретари яхши билади ва у билан ҳар бир соатда кўришиб, гаплашиб туриши мумкин. Автомобилчилар эса доимо ҳаракатда бўладилар. Эрта билан гараж дарвозасидан чиқиб кетганларича тунда қайтадилар. Уларни секретарь иш куни давомида идорада учрата олмайди. Лекин партиявий иш плани, белгиланган тадбирлар эса бажарилиши шарт. Бу вазифани адо этиш жараёнида секретарнинг қанчалик ишбилармонлиги, ишчанлиги намоён бўлади.

Бошланғич партия ташкилоти партиянинг асосидир. У оммага раҳбарлик қилиб, янги марралар томон етаклайди. Кишиларда меҳнатга коммунистик муносабат ҳиссини тарбиялайди, партия ишига, халқ ишига садоқат руҳини уйғотади. Шунинг учун ҳам бошланғич партия ташкилоти секретари ҳар томонлама билимли, кишиларни руҳлантира оладиган, партия ишида катта тажриба тўплаган коммунист бўлиши лозим. Айниқса планлаштиришнинг ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб меҳнат қилинаётган ҳозирги дамларда партия ташкилоти катта ташкилотчилик ролини ўйнаши керак.

5-автобаза хўжаликни бошқаришнинг янги системасига шу йилнинг 1 июлидан бошлаб ўтган. Янги талаблар асосида автобаза партия ташкилоти ҳам ўз ишини янгича ташкил этиши, коллектив ҳаётида туғилаётган масалаларни принципиаллик билан ҳал этиши, ишлаб чиқаришга чуқурроқ кириб бориши керак эди. Лекин партия ташкилоти бундай қилмади. Айрим йиғилишларда ишлаб чиқаришга оид масалалар муҳокама қилиниб, маълум тадбирлар белгиланди-ю, лекин улар қоғозда қолверади.

Ҳозирги кунда автобаза партия ташкилоти ўз сафига 50 дан ортиқ коммунистни бирлаштирган. Агарда барча коммунистлар диққат-эътибори янги талаблар асосида туғилаётган вазифаларга қаратилганда, партия бюроси ишчанлик ва жанговарлик қобилиятига эга бўлганда, коллектив активлигини оширганда ҳисобот-сайлов йиғилишида шунчалик эътирозлар бўлмас эди. Шунинг учун бундан буён автобаза коммунистларининг ҳар бири ўз зиммасидаги масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда бошланғич партия ташкилотига яқиндан ёрдам беришлари, йиғилишларда актив қатнашишлари, фойдаланилмаётган резервлардан партия ташкилотини хабардор қилмоқлари лозим.

Партия ташкилоти эса ўз навбатида талабчанликни ошириши керак. Ўтган давр мобайнида кишиларга бўлган талабчанликнинг бўшашиб кетганлиги туфайли коммунистлардан Камолиддинов, Пономаренко, Юрин, Типкин, Лубченко кабилар мунтазам равишда меҳнат интизомини бузиб келдилар. Коммунист Хоронов автомобилларнинг сифатли ремонтини таъминлай олмади.

Собиқ партия бюроси аъзоси Артюхов зиммасига автомобиллар техник ҳолати устидан партия назорати ўрнатиш комиссиясига раҳбарлик қилиш вазифаси юклатилган эди. Лекин у бу вазифага совуққонлик билан қараб ишни ўлда-жўлда қолдириб кетди. Коммунистлардан Гордеев ва Касяновлар эса узоқ муддат аъзолик бадалини тўламадилар. Талабчанликнинг бўшлиги мана шундай кўнгилсиз ҳолларни туғдирди.

Партия ташкилоти айни пайтда коммунистлар сафини кенгайтиришга ҳам панжа орасидан қаради. Ваҳоланки, партия сафини кенгайтириш, ёш коммунистларни тарбиялаш, комсомолларга раҳбарлик қилиш бошланғич партия ташкилотининг асосий вазифасидир. Автобазада 400 киши меҳнат қилаётган бўлса ҳам ўтган ҳисобот даврида фақатгина бир киши партия аъзолигига қабул қилинган, холос.

Янги сайланган партия бюроси йўл қўйилган камчиликларни барча коммунистлар иштирокида зудлик билан бартараф этмоғи лозим. «Главташкентстрой» транспорт бошқармаси партия комитети бу ишда бошланғич партия ташкилотига ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоғи керак. Ишчанлик партиявий ишда асосий мезон бўлсин. Янги сайланган состав келажакда барча коммунистлар олдида ҳисоб беражагини унутмасин.

Шунинг учун ҳам ҳозирданоқ автобаза бошланғич партия ташкилоти ўз жанговарлик қобилиятини ошириши, коллективни КПСС XXIII съезди белгилаган вазифаларни муваффақиятли бажаришга сафарбар этиши лозим.

П. СЕЛЕЗНЕВ,
«Главташкентстрой» транспорт бошқармаси партия комитетининг аъзоси.

ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР

Пойтахтимиздаги тамаки фабрикаси коллективи учинчи квартал якунида Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат министрлигининг 3150 сўмлик иккинчи даражали пул мукофотини олишган эди.

Йил бошидан бери эса бу ерда топшириқдагидан ташқари 500 минг сўмликдан ортиқроқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. «Казбек», «Октябрь», «Аэрофлот», «Самарқанд», «Ўзбекистон», «Чимён» ва бошқа турдаги папиросларнинг сифати бирмунча яхшиланди. Корхонада бу йил бир неча хил янги папирослар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

— Коллективимиз, — дейди тамаки фабрикасининг директори ўртоқ Ҳ. Жумадуллаева, — йиллик планни 27 декабргача бажаришга аҳд қилди. — Янги йилгача эса белгиланганидан 70 миллион донадан ортиқ папирос ишлаб чиқарамиз. Бундан ташқари, уч тонна тамаки, 10 минг квадрат метр папирос ва сигарет қоғозини тежаб қолишни мўжаллаяпмиз.

Шу кунларда корхонанинг барча ишчи-хизматчилари бу ваъдани тўла-тўкис бажариш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

К. АФАНАСЬЕВ.

ФЕСТИВАЛДА КЎРСАТИЛАДИ

Германия Демократик Республикасининг Лейпциг шаҳрида яна бир катта анжуман бошланди. Ҳужжатли фильмлар жаҳон фестивали ўтказилувчи шаҳар, деб ном олган Лейпцигда машҳур кинематографчилар вакиллари тўпланишди. Бу — ҳужжатли фильмлар бўйича бўлаётган ўн биринчи традицион фестивалдир.

Халқаро ижодий кўрикка турли мамлакатлардан кўп нодир ҳужжатли экран асарлари тақдим этилди. Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган 9 та асар ҳам фестиваль кунларида намойиш қилинади.

Шуниси қувончлики, Ўзбекистон кинематографчилари яратган фильм ҳам халқаро ижодий кўрик репертуарига киритилди. СССР халқ артисти, моҳир кинорежиссёр Малик Каюмов томонидан яратилган «Тошкент зилзила вақтида» фильми минг-минглаб томошабинларга манзур бўлган эди. Фильм фестивалда ҳам ижобий баҳо олади деган яхши ниятдамиз.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ВДР ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ПАРИЖДА БЕРГАН БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 28 ноябрь. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикасининг делегацияси Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти делегацияси билан келишиб, Парижда бўладиган тўрт томонлама кенгашда қатнашишга ўзининг тайёр эканлигини билдирди. Вьетнам Демократик Республикаси делегациясининг бу ерда эълон қилинган баёнотида ана шундай дейилган.

Бизнинг икки томонлама учрашувга розь эканлигимиз тўғрисида Америка томони тарқатаётган овозалар ёлғон овозалардир, дейилади баёнотда. Қаршилик кўрсатиш ҳаракатига раҳбарлик қилаётган ва катта ғалабалар қозонган миллий озодлик фронти, деб таъкидлайди ВДР делегацияси, Жанубий Вьетнам аҳолисининг ҳақиқий вакили бўлиб, Жанубий Вьетнамга тааллуқли ҳамма масалаларни ҳал қилиш ваколатига эга.

Музокараларни бошлашни пайсалга солаётганлиги учун жаҳон афкор оммаси якдиллик билан қоралаётган қўғирчоқ Сайгон маъмурияти тўрт томон кенгашини ўтказишни яна орқага чўзабердиган бўлса, ўзини тағин ҳам кўпроқ фош қилаберади.

ҲИНДИСТОН — ПОЛЬША БИТИМИ

ДЕҲЛИ, 28 ноябрь. (ТАСС). Ҳиндистон ва Польша кеча Деҳлида ҳар иккала мамлакат ўртасидаги илмий ҳамкорликнинг биринчи программасини имзолади.

Икки йилга мўлжалланиб тузилган битимга мувофиқ, Польша билан Ҳиндистон бир-бирларига мутахассислар юборади ва илм—фаннинг бир қанча соҳаларида ўтказилган тажрибаларга доир маълумотларни ўзаро юбориб туришади.

КИПРГА ҚАРШИ ФИТНА

НЬЮ-ЙОРК, 27 ноябрь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги хабар беради: Кипрнинг собиқ ички ишлар ва мудофаа министри Поликарпос Георгаджис Греция хунтасини Кипр проблемасини номақбул тарзда ҳал этишга мажбур қилиш мақсадида фитна уюштиришда айблади. Греция раҳбарлари Георгаджисга қарши дўқ ва таҳдид кампаниясини авж олдирганликлари натижасида у истеъфо беришга мажбур бўлди. Греция раҳбарлари Кипр министрини Греция бош министри Пападопулосга қилинган ва муваффақиятсиз чиққан суиқастда қатнашди, деб айблайдилар.

Георгаджис Никозия яқинидаги Маммари кишлоғида ўтказилган митингда нутқ сўзлаб, кипрликларни «Афина полковникларининг мамлакат учун хатарли ва шубҳали бўлган режалари»га нисбатан хушёр бўлишга даъват этди.

ЭСКИ ПОЗИЦИЯЛАРДА ТУРИБ

ВАШИНГТОН, 27 ноябрь. (ТАСС). АҚШ давлат департаменти кеча Сайгон маъмурларининг Вьетнам масаласи юзасидан Парижда ўтказиладиган музокараларда қатнашишга тайёр эканлиги тўғрисидаги баёнотни тарқатди. Айни вақтда АҚШ ҳукуматининг баёноти ҳам эълон қилинди. Бу баёнотда Сайгон маъмуриятининг делегацияси бу музокараларда «етакчи роль ўйнайди» деб таъкидлаб ўтилади.

Давлат департаментининг вакили АҚШ ҳукуматининг баёнотини шарҳлаб, Қўшма Штатлар Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг Париж музокараларида қатнашувига расман рози бўлса ҳам, миллий фронтни менсимасликдан қайтмайди, деб шама қилди. Бу вакилнинг айтишича, АҚШ «икки томонлама асосда», яъни бир томондан, АҚШ ва унинг Сайгон қўғирчоқлари ва иккинчи томондан, Вьетнам Демократик Республикаси ҳамда Миллий озодлик фронти иштирокида музокаралар олиб бориш ниятидадир.

КОМСОМОЛ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВХРДА

БУДАПЕШТ. Венгрия коммунистик ёшлар союзи марказий комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқи комсомол делегацияси Венгрияга келди. Делегация составида Ленинграддаги «Дўстлик» ансамбли ёш рассомларнинг бир группаси бор. Делегациянинг бу сафари Венгрия коммунистлари партияси ва коммунист ёшлар союзининг 50 йиллиги билан бир вақтда тўғри келди.

«Дўстлик» ансамбли Венгриянинг бир қанча шаҳарларида концерт қўйиб беради.

(ТАСС).

ХИТОЙДАГИ ВОҚЕАЛАР

Хитой Коммунистик партияси Марказий Комитетининг октябрь ойи охирида бўлиб ўтган XII пленуми деб аталмиш пленум тўғрисидаги расмий ахборотда «маданий революция социализм қурилишида олға қараб янгидан жадал қадам қўйишга ёрдам беради», деб даъво қилинади. Аммо бу ҳужжатда ҳеч қандай конкрет иқтисодий вазифалар кўрсатилмаган, «янги сакраш»га эришиш йўллари тўғрисида ҳеч гап айтилмаган. Бу ҳужжатда халқ хўжалигининг ҳозирги аҳволи тўғрисида ҳеч қандай маълумотлар келтирилмаган. Саноатнинг аҳволини тасвирлаб берувчи умумий кўрсаткичлар Хитойда ўн йилдан буён аввалги «катта сакраш» барбод бўлган пайтдан буён эълон қилинмай келинмоқда. Хитойда 1966 йилда учинчи беш йиллик план эълон қилинган эди, ҳозирги вақтда бу план ҳатто тилга ҳам олинмаётир.

Дуруст, маочилар газеталари айрим корхоналарнинг «мисли кўрилмаган мувафафқиятлар»га эришганликлари тўғрисида шов-шувли хабарларни вақти-вақти билан босиб чиқармоқдалар. Масалан, август ойида баъзи шахталарда ҳар куни қазиб чиқарилган кўмирнинг миқдори апрель ойидагига нисбатан 39 процент кўпайди, Шанхайдаги металлургия заводининг айрим цехларида эса уч ой ичида маҳсулот ишлаб чиқариш 80 процент ортди, деб хабар қилинди. Лекин бу рақамлар шу йилнинг биринчи ярмида саноат ишлаб чиқариши ғоят паст даражада бўлганлигидан далолат беради, холос. Ўша даврда «маданий революция» туфайли вужудга келган умумий тартибсизлик натижасида кўп корхоналарда ишлар умуман тўхтаб қолган эди. Ёқилғи ва электр энергиясининг етишмаганлиги ва транспортнинг издан чиқиб қолганлиги сабабли ўз вақтида хомашё етказиб берилмаганлиги кўп корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқаришга тўсқинлик қилган эди.

«Маданий революция» саноат бошқармасининг, бутун аппаратини издан чиқарди. Бу ҳол ҳам ишлаб чиқаришга салбий таъсир кўрсатди. Заводлардаги «революцион комитетлар» ишлаб чиқариш масалалари билан эмас, балки «тозалаш» билан ва бошқа кампаниялар билан шуғулландилар. Пекинда чиқадиган «Бэйцзин гунжэнь» газетаси яқинда Пекин станоксозлик заводидаги янги раҳбарлар «ҳамма ишни ўлда-жўлда қилиб юбордилар», «заводда ишлаб чиқариш масалалари билан умуман ҳеч ким шуғулланмади», деб ёзди. Бунинг натижасида завод ноябрнинг бошига қадар йиллик планни атиги 50 процент бажарди.

Пекин раҳбарларининг саноатда моддий жиҳатдан рағбатлантиришга қарши олиб борган кураши ҳам ишлаб чиқаришнинг аҳволига салбий таъсир кўрсатмай қола олмади. «Маданий революция» бошланганига қадар пул билан рағбатлантириш ишчилар иш ҳақининг 10—15 процентини, кон саноати ва оғир саноатда эса иш ҳақининг 40 процентгачасини ташкил этар эди. Ана шу устамаларнинг ҳаммаси бекор қилинди. Корхоналарда жорий қилинган қатъий ставкалар ишчиларнинг малакасини ҳисобга олмайди, дейиш мумкин. Ҳақ тўлашда текисчилик ҳукм сурмоқда. Аммо Мао Цзэ-дуннинг «ҳар кимдан қобилиятига яраша, ҳар кимга нима берсанг шу» деган формуласи ишлаб чиқаришни юксалтиришга ёрдам бермаётир.

Кейинги вақтларда «саноатни тартибга солиш соҳасидаги янги тадбирлар «эълон қилинди». Бошқаришни қайта тузиш», яъни бошқача қилиб айтганда, бошқарув аппаратини қисқартириш ва бўшаб қолган кадрларни ишлаб чиқаришга юбориш шундай тадбирларнинг биридир. Ана шу кампания давомида кўп жойларда конструкторлик бюролари, техника контроли бўлимлари, завод лабораториялари тугатилмоқда. Хитойда техника мутахассислари етишмаётганига қарамай, улардан кўпинча оддий ишчилар ўрнида фойдаланмоқдалар. Ана шундай «қайта тузиш» реал проблемаларни ҳал этмай, балки кўпгина янги проблемаларни вужудга келтирмоқда, маҳсулот сифатининг пасайиб кетишига ва техника соҳасидаги турғунликка сабаб бўлмоқда.

Завод ва фабрикаларни тобора ҳарбийлаштириш — асосан интизомни тиклаш ва мустаҳкамлашга қаратилган иккинчи бир чорадир. Кўп корхоналарда ишчилар рота ва взводларга бўлинган, улар цехларга саф тортиб келадилар ва иш тамом бўлгач саф тортиб цехлардан чиқиб кетадилар. Лекин корхоналар кўпдан буён ҳарбийлаштирилаётган бўлса-да, бу чора ишлаб чиқаришни юксалтиришга олиб келмади ва олиб кела олмайди ҳам.

Экономистларнинг ҳисобича, бу йил саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми 1966 йилдагига нисбатан тахминан 10 процент кам бўлади. Хитой аҳолиси икки йил ичида тахминан 20—25 миллион кишига ортганлигини эътиборга олганда, аҳоли жон бошига маҳсулот ишлаб чиқариш бундан анча камдир. Ишлаб чиқаришнинг камайиши эса меҳнаткаш халқ турмуш даражасининг тобора пасайиб кетишидан далолат беради.

(26 ноябрь, ТАСС).

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳузуридаги давлат кибернетика ва ҳисоблаш институти коллективи халқ хўжалигини планлаштириш билан боғлиқ бўлган мураккаб вазифаларни ҳал қилмоқда. Суратда: инженер Раиса Раҳимова ҳисоблаш машинасини ишга тайёрламоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ЯГОНА ИНТЕРНАЦИОНАЛ ТАЪЛИМОТ

Сиёсий адабиёт нашриёти «Марксизм-ленинизм ягона интернационал таълимот» номли тўртинчи тўпламни нашр этди.

Янги тўплам 1968 йил 3—4 октябрда Москвада бўлиб ўтган Совет-Чехословакия музокаралари тўғрисидаги ахборот, Совет Иттифоқи ва Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукумат делегациялари ўртасида 1968 йил 14—15 октябрда бўлиб ўтган музокаралар тўғрисидаги хабар, шунингдек совет қўшинларининг Чехословакия Социалистик Республикаси территориясида вақтинча туриш шартлари тўғрисида СССР ҳукумати ва Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукумати ўртасида тузилган шартнома билан бошланади.

Тўпламга марксизм-ленинизмнинг муштарак интернационал характерига бағишланган бошқа расмий материаллар ва энг муҳим мақолалар ҳам киритилган. Бу материал ва мақолалар кейинги вақтларда «Правда», «Известия», «Труд», «Комсомольская правда», «Красная звезда», «Литературная газета», «Ленинское знамя», «Советская Россия» газеталарида, «Коммунист», «Международная жизнь» ва «За рубежом» журналларида босилган. (ТАСС).

ВИЛТГА ҚАРШИ КУРАШИНГ!

- Алмашлаб экишни кенг йўлга қўйинг;
- Зарарланган далалардаги сувни вилт билан касалланмаган участкаларга оқизманг;
- Вилтга қарши курашда агротехника тадбирлари комплексига, олимларнинг ва мутахассисларнинг маслаҳатларига, илғор тажрибаларга оғишмай амал қилинг!
- *Ғўзапояни илдизи билан йиғиштириб олинг, четга ташиб чиқариб, ёндириб юборинг ёки даладан олис жойларда сақланг;*
- Вилт билан зарарланган далаларни 35-40 сантиметр чуқурликда ҳайдаб қўйинг;
- Ерга вақтида яхоб беринг;
- Вилт билан касалланган далаларда ишлаган тракторларни соғ тупроқли пайкалларга киритманг;
- Ўғитлардан агрономларнинг маслаҳатларига асосланиб фойдаланинг.

ЎЗБЕКИСТОНДА ҒЎЗАНИНГ ВИЛТ КАСАЛЛИГИГА ҚАРШИ КУРАШ ИШЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЮЗАСИДАН ТАВСИЯЛАР

Республикамиз колхоз ва совхозлари кейинги йилларда пахтачиликни ривожлантиришда анча муваффақиятларни қўлга киритдилар. 1967 юбилей йилида 4.043 минг тонна пахта етиштирилди. Пахта тайёрлаш плани бу йил ҳам муддатидан илгари бажарилди. Пахта ҳосилдорлиги республика бўйича гектар бошига ўртача ҳисобда 25 центнердан ошиб кетди.

Агар пахта далалари ғўзанинг энг ашаддий душмани — вилт касаллиги билан зарарланмаганида, бу муваффақиятлар янада катта бўлиши мумкин эди.

Пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан республика олдида улкан вазифалар турибди. Ана шу вазифаларни муваффақиятли ҳал этишнинг муҳим шартларидан бири — ғўза касалликлари ва зараркунандаларига, шу жумладан, вилт касаллигига қарши курашдан иборатдир.

Илмий-тадқиқот муассасаларининг маълумотлари ва республикадаги пахтакор хўжаликларнинг илғор тажрибалари шуни кўрсатмоқдаки, вилтнинг бундан буён тарқалишини тўхтатиш мумкин ва унинг зарар етказишини анча камайтириш имконияти бор. Бунинг учун ҳамма колхозлар ва совхозларда агротехника тадбирлари комплексини тинмай жорий этиш талаб қилинади. Чунки, бу тадбирлар тупроқнинг вилтдан тоза бўлишига, вилт тарқалишининг олдини олиш имкониятини беради.

Тупроқни аста-секин тозалаб боришнинг асосий тадбирларидан бири — алмашлаб экишни кенг жорий этиш, экинларни тўғри жойлаштириш ва навбати билан экиб туришдан иборатдир. Район ва область қишлоқ хўжалиги бошқармаларининг раҳбарлари ва мутахассислари, совхозлар трестларининг раҳбарлари 1969 йилда қишлоқ хўжалик экинларини экиш вақтида алмашлаб экишни жорий этиш бўйича ишлаб чиқилган лойиҳаларга қатъий амал қилишга даъват этилгандирлар. Бунда вилт билан кўпроқ касалланган майдонларда биринчи навбатда янги бедазорлар ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

Алмашлаб экишни йўлга қўйиш лойиҳалари тузилмаган хўжаликларда экинларни жойлаштириш плани тузилаётгач вақтда беда экиш учун, озуқали ва дон экинлари участкалари учун вилт билан анча зарарланган майдонларни ажратиш лозим. Бу участкаларнинг майдони 15-25 гектардан кам бўлмагани маъқул, токи, келгусида бу майдонларни алмашлаб экиш планлаштирилган далалар ва бригада участкалари составига қўшиш мумкин бўлсин.

Шуни кўзда тутиш кераккки, экинлар алмаштирилганида касалланган ғўза туплари сонини кескин камайтиришга ёрдам беради.

Уч ёки икки далали беда, бир далали маккажўхорини 6-7-9 далали пахта билан алмашлаб экишда пахта-беда алмашлаб экиш асосий схемаси қўлланилиши билан бир қаторда вилт билан оз зарарланган ерларда яхши пахта етиштириладиган алмашлаб экишни йўлга қўйиш мумкин. Шўр босмаган ерларда 1:4:1:4 схемаси асосида бир далали маккажўхори билан (маккажўхори ўриб олинганидан кейин ўрнига сидерата сепилади) ва тўрт далали пахта билан ўн далали алмашлаб экиш яхши фойда беради.

Далаларни вилтдан соғломлаштирадиган экинлар қаторига бедадан ташқари, маккажўхори ва оқ жўхорининг бир йиллик экинлари ҳам киради. Уларни вилт билан жуда кўп зарарланган далалардаги алмашлаб экиш пайтида жойлаштириш зарур, бунда юксак агротехника қоидаларига риоя қилмоқ керак. Вилт билан кўп зарарланган далаларда пахта йиғиштириб олинганидан кейин оралиқ экинлари — кузги, қишки ва эрта баҳорда ўсадиган жавдар, горчица ва бошқа экинларни жойлаштириш тавсия этилади. Оралиқ экинларнинг афзалликлари шундаки, улар пахта далаларини вегетация оралиғи даврида вилтни қўзғатадиган касалликлардан соғломлаштиради, пахта майдонларининг яроқсиз бўлиб қолишига имкон бермайди.

Илмий-тадқиқот муассасаларининг тажрибалари шуни кўрсатдики, оралиқ экинлардан кейин фойдаланилаётган пахта майдонларида вилт билан касалланган ғўза туплари ўртача 25 процент камаяди. Бу маълумотларни вилтга қарши кураш ва чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамлаш мақсадида уруғлик алмаштириш сифатида оралиқ экинлардан фойдаланиб келаётган колхоз ва совхозлар томонидан орттирилган ижобий тажрибалар ҳам тасдиқлаб турибди.

Вилт билан кўп зарарланган участкалар ўрнига пахтачиликни дадиллик билан янги тайёрланган ерларга кўчириш керак. Нега десангиз, маълум бўлишича, бу майдонларда вилт инфекцияси йўқ. Айни вақтда вилт билан касалланмаган экинлардан бўшаган майдонларнинг тупроқ унумдорлигини ошириш учун барча тадбирларни амалга ошириш ва шу йўл билан пахтадан мўл ҳосил олинишини таъминлаш лозим.

Бедачилик хўжалиги яхши олиб борилаётган тақдирда тупроқда вилтнинг қўзғолишини бостиришда беда катта аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, далаларни яхшилаб текислаш, минерал ўғит солиш, сифатли ҳайдаш, бедани эрта баҳорда бир-бирининг ўрнини қоплайдиган экин билан алмаштириб экиб олиш, уларнинг қийғос, қалин униб чиқишини таъминлаш керак.

Шуни эътиборга олиш лозимки, ғўзанинг асосий йўлдоши сифатида беданинг соғломлаштириш роли ўт қалин бўлган шароитдагина ва у яхши парвариш қилинса, суғорилса, вақтида ўриб йиғиштириб олинса, ўшанда аниқланади.

Беда пичанидан юқори ҳосил олинганида, масалан, гектаридан 120 центнер ва ундан ортиқ ҳосил етиштирилганида тупроқда вертициллиум грибининг антагонистлари кўпроқ тўпланади.

Пахта далаларида вилтнинг тарқалишини чеклаб қўядиган самарали профилактика тадбирларидан бири — ғўзапояни илдизи билан йиғиштириб олишдир. Бироқ, кўпгина колхозларда ва совхозларда ғўзапоя соғ ерлардагина эмас, балки вилт билан зарарланган участкаларда ҳам ҳайдаб юборилмоқда.

Фаннинг аниқлашича, ғўзапоя ўрилмасдан ҳайдаб юборилса, тупроқда ҳар йили вилтни қўзғашни кўпайтиришга олиб келади. Ғўзапоя юлинмасдан ер ҳайдалган тақдирда, районлаштирилган янги, нисбатан вилтга чидамли навлар қисқа муддат ичида кўп зарарланиб қоладилар.

Ғўзапояни йиғиштириб олиш мажбурий агротехника тадбиридир. Барча хўжаликларда ҳосил йиғиб-териб олинганидан кейин бенстисно ҳамма далаларда ғўзапояни илдизи билан йиғиштириб олиш, уни зудлик билан пахта далаларидан четга ташиб чиқариш ва бу далалардан олис жойларда сақлаш зарур.

Ғўзапоядан ташқари вилт қўзғолишини тарқатувчилардан бири — кўрак тозаланганидан кейин қолган қолдиқлардир. Барча қолдиқларни ёндириб юбориш керак улар ерга қўшиб ҳайдалмасин. Вилт билан зарарланган далаларни 35-40 сантиметр чуқурликда чуқур шудгор қилиш лозим.

Олимларимиз ва пахтачилик илғорлари ерга триходесмо билан бирга гўнг-тупроқ компостлари, гўнг ва тупроқли ўғитлар солишга катта аҳамият бермоқдалар. Чунки улар тупроқдаги вилтни қўзғотувчи элементларини йўқотишда фойдали тупроқ микроорганизм антагонистларининг биологик фаолиятини кучайтиришга имкон беради. Шунинг учун ҳам ерни шудгорлаш олдидан зарарланган далаларга кўп миқдорда гўнг ҳамда тупроқ ўғитларини солиш учун барча имкониятлардан фойдаланмоқ даркор.

Маҳаллий ер шароитини ҳисобга олиб, қишки суғоришни (яхоб беришни) маромида ўтказиш фойдалидир. Ёғингарчиликлар кам бўладиган областларда баҳорда экиш олдидан ерларни суғоришни кенг йўлга қўймоқ, шу орқали чигит суви бермасдан уруғнинг униб чиқишини таъминлаш керак. Вилт билан кўп зарарланган далаларда ғўзапоянинг қолган қутган илдизларини ва кўп йиллик ўтларнинг ҳам томирлари билан юлиб ташлаш зарур. Чунки, уларда инфекция тўпланган бўлади. Барча илдиз-томирлар даладан олиб чиқиб, куйдириб ташланиши керак.

Вилт билан зарарланган далаларда чигитни мумкин қадар барвақтроқ, энг яхши агротехника муддатларида экиб олиш мақсадга мувофиқдир. Шундай қилинганида вилт оз пайдо бўлади, чунки, ғўза туплари вилт пайдо бўлганига қадар мустаҳкамланиб олишга улгуради.

Гектарларда ғўза тупларининг қалин бўлиши ҳосилнинг вилтдан зарар кўришини камайтиришда муҳим фактор ҳисобланади. Шунга кўра, вилт билан зарарланган далаларда тупроқ шароитини ҳамда экилган уруғ навини ҳисобга олиб, вегетация охирига қадар ҳар гектар майдонда 90-110 минг туп ўсимлик бўлишига эришиш лозим.

Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, кенг қаторлаб экилган майдонлардаги ғўза вилт билан оз касалланади. Шунинг учун ҳам кенг қаторлаб экишни йўлга қўйиш керак. Бунда ўша жойнинг рельефи, техника ва далаларнинг зарарланиш даражаси эътиборга олинсин.

Ғўза тўғри режим билан озиқлантирилганида вилтнинг зарари камайишини ҳисобга олиб, вилт билан зарарланган далаларга минерал ўғитларни агрохимия картограммаларига муносиб қилиб ерга солиш керак. Бунда фосфор азотга нисбатан кўпроқ миқдорда солингани мақбул. Вилт билан касалланган участкаларга фосфор нормасини вилт билан зарарланмаган далалардаги нормага нисбатан 10-15 процент кўпайтириш лозим. Бунда йиллик фосфор нормасининг 70 проценти асосий ер ҳайдашдан олдин, ё бўлмаса, чигит экишдан илгари ерни ҳайдашда камида 15 сантиметр чуқурликда солинади.

Экин майдонларига калий ўғити солиш ғўзанинг вилтга чидамлилик даражасини оширишда зарур шартлардан ҳисобланади. Шунинг учун вилт билан касалланган далаларга солинадиган калий нормасини азотнинг ярим нормасига қадар кўпайтириш зарур (азотнинг калийга нисбати — 1:0,5 бўлади). Вилт билан зарарланган ҳамма далаларда ғўзани дастлабки озиқлантиришни эрта муддатларда ўтказиш, охирги озиқлантиришни эса, ғўза гуллаётган даврнинг бошларида тамомлаш лозим.

Ғўзани тўғри суғориш вилтга қарши курашда катта аҳамиятга эга. Ҳаддан ташқари кўп сув қўйиш ва кеч кузда суғориш, ғўзага кўп нормада сув тараш зарарлидир. Ғўзага кўп сув қўйиладиган бўлса тупроқнинг ҳарорати камаяди ва вертициллиум грибларининг табиий фаолияти учун қулай шароитлар вужудга келади. Кўп миқдорда намдан баҳраманд бўлган ўсимликларда одатда хужайра тўқималари бўшашиб қолади. Бу эса, ўсимлик ичкарисига грибларнинг ўтишини осонлаштиради. Демак, вилт билан касалланган далаларда вегетация суғоришини нормал олиб бориш, бу билан тупроқнинг бир меъёрда намланишини таъминлаш ва суғоришни ўз вақтида тамомлаш талаб қилинади.

Ғўза илдизларини механик равишда зарарланишдан сақлаб қолиш мақсадида қатор ораларини ишчи органлари дифференциал чуқурликка мослаштирилган культиваторлар билан ишланади. Қатор оралари ишланадиган пайтда ғўза илдизлари зарарланса, у вақтда вертициллиум грибларининг ғўзага кириши тезлашади ва касалланган ғўза туплари кўпаяди.

Ғўза вегетацияси даврида вилт билан зарарланган далаларда кўпгина бегона ўтлар ҳам вилт билан касалланадилар. Бу билан гриб учун ем ҳисобланиб, унинг кўпайишига имконият туғдирадилар. Шунинг учун ҳам бегона ўтларга қарши системали равишда кураш олиб бормоқ керак. Танлаб таъсир кўрсатадиган гербицидларни биринчи галда чигит экиш билан айни вақтда вилт билан касалланган майдонларга солиш тавсия этилади.

Шуни ҳисобга олиш кераккки, вилтни қўзғатувчилар бир даладан иккинчи далага инвентарлар орқали ёки сув билан бирга ўтиши мумкин. Бунинг учун ер ҳайдаш қуролларини тоза сақлаш мақсадида барча тадбирларни амалга ошириш, зарарланган далалардаги сувни зарарланмаган участкаларга оқизишга йўл қўймаслик талаб этилади.

Вилт билан зарарланган участкалардаги ғўзани парвариш қилишда фойдаланилаётган машина ва қуроллардан соғ тупроқли далаларда фойдаланилмагани маъқул.

Вилтга қарши кураш проблемасини ҳал этишда ғўзанинг вилтга чидамли навларини яратишга катта аҳамият берилмоқда. 108-ф чидамли навининг пахта етиштиришда қўлланилиши ўз вақтида касалликларнинг кескин камайишига имконият туғдириб берган эди ва бир неча йиллар давомида бу касалликларнинг тарқалишининг олдини олган эди. Афсуски, кўп йиллар давомида 108-ф нави монокультура шароитларида етиштирилмоқда. Шу давр ичида тупроқда аста-секин касалликларни қўзғатувчилар тўпланиши содир бўлди. Тупроқ кўп зарарланган тақдирда 108-ф навли пахта уруғи вилт билан жуда кўп зарарланадиган бўлиб қолди.

Вилт билан кўп зарарланадиган навлар ўрнига селекциячиларимиз янги, вилтга анча чидамли 152-ф, 156-ф, 159-ф навларини яратдилар. Бу навлар зарарланган участкаларда 108-ф навига нисбатан кам ҳосил йўқотадилар. 1968 йилда тайёрланган уруғлик миқдорининг анализидан шу нарса келиб чиқмоқдаки, 152-ф, 156-ф, 159-ф янги навлари улар кўпайтириладиган даврда — 1969 йилда соғ тупроқли ерларда экилиши лозим. Ҳа, бу навлар вилт билан касалланмаган экинлар экилган майдонларга, ҳайдаб қўйилган бедапоялар ўрнига ва бошқа далаларга экилгани маъқулдир.

Уруғлик чигит фондини асосан вилт билан касалланмаган хўжаликларнинг далаларида тайёрлаш лозим. Колхоз ва совхозларда уруғлик чигитни серунум ва вилт билан зарарланмаган далаларга экиш керак.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ўсимликлар экспериментал биологияси институти, селекция ва пахта уруғчилиги институти ҳамда СоюзНИХИнинг Андижон филиали томонидан ғўзанинг гибрид хилларини яратиш, вилтга энг чидамли навларини юзага чиқариш ва бу соҳада селекция ишларини давом эттириш тўғрисида олинган ижобий натижаларни назарда тутиб, келажакда перспектив навларни кўпайтириш юзасидан уруғчилик ишларини кенг йўлга қўйиш ва жадаллаштириш — шу куннинг вазифасидир.

Ана шу барча тадбирларнинг маҳаллий шароитларга боғлаб, ўз вақтида ва юқори сифатли амалга оширилиши вилтнинг тарқалишини анча камайтиришга ёрдам беради, тупроқни соғломлаштиради ва бу касалликнинг зарарлилик даражасини кескин камайтиради.

Қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамда мутахассислари вилтга қарши курашнинг конкрет планларини ишлаб чиқишлари, бу тадбирларнинг ўз вақтида яхши амалга оширилишини таъминлашлари ва бажарилиши устидан доимий равишда назорат ўрнатишлари лозим.

Вилтга қарши кураш ишларини ташкил этиш устидан ва тавсияларнинг бажарилишини назорат қилиб туриш мақсадида жойлардаги район ва область қишлоқ хўжалик бошқармаларида вилт бўйича мутахассислар группаси тузиш, шунингдек, вилт бўйича Советлар ташкил этиш, улар составига қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг мутахассисларини, институтлар ҳамда тажриба станциялари илмий ходимларини киритиш тавсия этилади.

Ерни соғломлаштириш ва вилтнинг зарарини камайтириш юзасидан тадбирлар системасининг самарадорлигини ва такомиллашиб боришини текшириб кўриш мақсадида ҳар бир областда биттадан хўжалик ажратиш лозим. Бу хўжаликка илмий тадқиқот институтларининг ва область қишлоқ хўжалик тажриба станцияларининг таниқли илмий ходимларини бириктиб қўйиш мақсадга мувофиқдир.

Шу билан бир қаторда СоюзНИХИнинг экспериментал базасида, ўсимликларни ҳимоя қилиш институтида пахта селекцияси ва уруғчилиги институтида, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ўсимликлар экспериментал биологияси институтида ҳамда областлардаги тажриба станцияларида, колхоз ва совхозларда вилтга қарши амалга ошириладиган тадбирларнинг самарадорлигини текшириб бориш юзасидан махсус тажрибалар ўтказиш зарур.

* * *

Республикада ғўзанинг вилт касаллигига қарши кураш юзасидан ушбу тавсияларни ишлаб чиқишда қишлоқ хўжалик мутахассислари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, область ва районларнинг қишлоқ хўжалик органлари мутахассислари иштирок этдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СоюзНИХИ, Ўсимликларни ҳимоя қилиш Ўзбекистон илмий-тадқиқот институти, пахта селекцияси, уруғчилиги институти.

ДАМАЧИ БОҒЛАРИ

Калинин районидаги «Дамачи» боғдорчилик-узумчилик совхозининг директори Холмат ҚОРАХУЖАЕВ ҳикоя қилади.

Суратда: узумзорлар орасини махсус механизмлар билан ҳайдаш.

Дамачи ерларида совхозимиз ташкил бўлганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Хўжалигимиз мевачилик ва боғдорчилик билан шуғулланади. Ерлар текисланиб, мевали кўчатлар экилди. Ток қаламчалари ўтқазилди.

Боғдорчилик ва узумчилик билан шуғулланган, бу соҳада бой тажриба орттирган кишилар совхозимизга келиб ишлай бошладилар. Боғлар, узумзорлар йил сайин кенгая борди. Сабзавот экинлари ҳам етиштирдик. Чорвачилик соҳаси ҳам хўжалигимизнинг асосий тармоқларидан бўлиб қолди.

Хўжаликни комплекс ривожлантириш, ёш боғларни ва токзорларни агротехника қоидалари асосида парвариш қилиш, ҳосилдорликни ошириш асосий вазифамиз ҳисобланарди. Коллективимиз ўз зиммасига юкланган бу катта вазифани муваффақиятли бажариш учун астойдил ишлади.

Натижада, боғлардан ва узумзорлардан олинадиган ҳосил йил сайин кўпаяборди. Масалан, 1966 йилда 1445 тонна узум етиштирилган бўлса, 1968 йилга келиб 1752 тоннани ташкил этди. (Бу ерда шуни алоҳида кўрсатиб ўтиш кераки, токзорлар кенгайтирилгани йўқ, Биз бунга ҳосилдорликни ошириш ҳисобига эришдик). Худди шунингдек, боғлардан олинган ҳосил ҳам кескин кўпайтирилди. 1966 йилда 647 тонна мева етиштирган бўлсак, 1968 йилда 1318 тонна мева йиғиштириб олдик.

Боғбонларимиз ва соҳибкорларимиз боғ ва токзорлар парваришини шароитга мослаб олиб бормоқдалар. Шунинг учун биз об-ҳаво ноқулай келган йилларда ҳам мевадан ва узумдан мўл ҳосил олмоқдамиз.

Бу йилги кўкламда мевалар энди гуллаб, токлар очилиб, куртак ёзаётганда қор ёғди, қаттиқ совуқ бўлди. Агар ана шу табиий офатнинг олдини олиш чоралари ўз вақтида кўрилмаганда эди, мўлжалдаги ҳосилни олиш у ёқда турсин, кўпгина дарахтлар ва ток кўчатлари нобуд бўлар эди.

Соҳибкорларимиз, ҳар йилги одатларига кўра, дарахтларни эрта кўкламда қондириб суғораётган эдилар. Худди шу пайтда тушган совуқ мевали дарахтлар танасига ва шохига ҳеч қандай зарар кўрсата олмади. Совуқдан кейин ҳам боғларни ва токзорларни ўғитлашга киришдик. Унча-мунча зарарланган куртаклар ёнидан янги куртак чиқариб, яхши ривожланиб кетди. Биз минерал ўғитларни ток ва дарахтлар илдизига яқин қилиб, махсус «СУЗ» аппаратларида солдик. Бундан ташқари, ҳар гектар боққа ўн тоннадан гўнг ҳам солинди.

Биз ўз тажрибамизда шуни кўрдикки, агар боғлар ва токзорлар кузда, ноябрь ойи ичи яхши ишланса, ўғитлаб қўйилса, баҳордаги бўладиган совуқлар ҳам унча зарар келтирмайди ва ҳосили кўп бўлади. Биз кузда токзорларни ва боғларни қондириб суғорамиз ва ҳайдаб, гўнг ва суперфосфат билан ўғитлаймиз. Минерал ўғит билан боғларни озиқлантирилганда «Белорус» тракторига тиркаб ишлатиладиган «СУЗ» аппарати қўлланилди. У илдизига 50—60 сантиметр яқинликда ўғит ташлаб кетади ва бу ўғитланган қаторлар кетма-кет суғорилади.

Токни ўз вақтида кесиш, новдаларни узун қолдириш ҳар жиҳатдан муҳимдир. Шу билан бирга ток новдаларини ўз вақтида кўмиш, ундан кейин гўнг ва калий ўғитлар билан ҳамда суперфосфат солиб, озиқлантириш ҳам ҳосилни оширишда катта роль ўйнайди.

Кузда токни калий ўғити билан озиқлантириш узум гулини сақлаб қолишда жуда фойдали экан. Биз буни тажрибадан ўтказдик ва ҳар йили ана шундай қилмоқдамиз. Шу билан бирга ток ораларини юмшатиш ҳам катта аҳамиятга эга. Кўпинча ток кўчатлари қатор ҳайдаладию, аммо кўчат оралари яхши юмшатилмасдан кетар эди. «Белорусь» тракторига қайтадан мосланган культиватор ўрнатдик ва ана шу аппарат билан занг ораларини ишлашга киришдик. Бу мослама ток илдизларига яқинлашиши билан ўзи автоматик орқага ҳаракат қилиб, ток илдизига ҳеч қандай зарар етказмайди.

Маълумки, кейинги йилларда кўпгина хўжаликларда боғлар ва токзорлар ҳашаротга қарши яхши ишланмаётганлиги сабабли ана шундай жойларда мева тугунчалари тўкилиб кетмоқда, токларга кул, шира тушиб ҳосил нобуд бўляпти. Боғбонларимиз ана шуни ҳисобга олиб, боғ ва токзорларни кузда, баҳорда ва ёзда дорилашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Биз кузда дарахтлар баргини тўккач, махсус химиявий дорилар билан ҳар туп дарахтни сифатли дорилаб чиқамиз. Ана шундай қилаётганлигимиз учун олма дарахтларига ҳашарот кам тушмоқда ва ҳосил мўл бўлаётир. Шунингдек, эрта кўкламда ҳали дарахтлар барг чиқармасдан олдин таналари ва шохлари яна дориланади. Гул пайтида, олма гулига тушадиган ҳашаротларга қарши дори сепилади.

Боғдорчиликда ва токчиликда, агротехника фанига мувофиқ барча тадбирлар амалга оширилаётгани учун совхозимизнинг еттита бригадасида ишлаб чиқариш плани бу йил, беш йилликнинг учинчи йилида, айниқса муваффақиятли бажарилди. Ўртоқ У. Муҳамедов бошлиқ бригада аъзолари пландаги 149 тонна ўрнига 163 тонна мева йиғиб олдилар. Шунингдек, бу бригада 466 тонна узум топшириб, ўз мажбуриятини анча ошириб бажарди. А. Т. Свиридов, А. Ҳусанов ўртоқлар бошлиқ боғдорчилик, узумчилик бригадаларининг аъзолари ҳам катта муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Совхозда ўртоқ С. Сулаймонов бошчилик қилаётган бўлим бу йил пешқадам бўлиб, социалистик мусобақада ғолиб чиқди. Бўлим ишчилари 611 тонна ўрнига 725 тонна узум топширдилар.

Боғ ва токзорлар парваришини яхши олиб боришда, ҳашаротга қарши курашда ва мўл ҳосилни йиғиб-териб олишда ишчилардан С. Абдураҳмонова, Е. Исматуллаева, Х. Алиева, С. Рустамова, О. Тошжонова, Т. Умаров, М. Ғафуров, ва бошқа кўпгина меҳнатсевар ўртоқлар меҳнатда намуна кўрсатиб ишладилар.

Ҳосилдорликнинг ошиши ҳисобига ишчиларнинг даромади кўпайиб бормоқда. 1967 йилда ишчиларимизнинг ойлик маоши ўртача 84 сўм деб белгиланган эди. Мукофотлаш, пландан ташқари етиштирган маҳсулоти учун қўшимча ҳақ тўлаш ҳисобига уларнинг даромади анча кўп бўлди, яъни ойлик маошлари 95 сўмдан ага тўғри келди.

Бу йилги ҳисоб-китоблар ишчиларимизнинг ўртача ойлик маоши 100 сўмдан ага тўғри келишини кўрсатмоқда.

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини барча меҳнаткашлар қатори совхозимиз соҳибкорлари ҳам, чорвадорлари ва сабзавоткорлари ҳам муносиб кутиб олиш учун ўз зиммаларига юкланган вазифаларни шараф билан бажарадилар.

Совхоз бош агрономи Маткарим Мусабеков боғбонларга ҳамма вақт илғор тажриба ва фан ютуқларини тушунтириб боради. Суратда: М. Мусабеков (чапда), Э. Мамедов, С. Абдураҳмонова, С. Аҳмедоваларга қаламча учун ток навдасини қандай қилиб олишни ўргатмоқда.

Н. ТЎраев фотолари.

ЎЗБЕКИСТОНДА ЭСТОНИЯ АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ

АЖОЙИБ ШАҲАРНИНГ АЖОЙИБ ОДАМЛАРИ

Нээме ЯРВИ, «Эстония» номли опера ва балет театрининг бош дирижёри.

Мен чет элнинг гўзал, деб мақталган не-не шаҳарларини кўрганман. Лекин уларнинг ҳеч қайсиси менга Тошкентчалик манзур бўлмаган. Бу шаҳарнинг гўзаллиги, жозибаси нимадалигини айтиб беришим маҳол. Бу ерда бўлган ҳар бир киши худди ўз уйида юргандек бўлади.

Тошкентликлар ҳақида-ку ҳаяжонланмай гапириш мумкин эмас. Ўзбеклар ҳақида жуда кўп эшитган эдим. Шунинг учун ҳам декадага келишга бажонудил рози бўлдим. Мана, неча кундирки, серқуёш республикангизда, сиз меҳмондўст ўзбеклар хонадонида яйраб юрибман.

Мен мусиқачиман. Шунинг учун ҳам сизнинг мусиқа санъатингиз билан яқиндан танишишга ҳаракат қилдим. Менга ўзбек опералари жуда ҳам ёқади. Айниқса «Дилором»ни севиб томоша қилганман. Бу асарда миллий колорит моҳирона баён этилган. Унинг ижрочилари ва унга басталанган мусиқа ҳақида ҳам кўп илиқ фикрларни айтиш мумкин.

Миллий санъатингизга янада камол тилайман, ажойиб шаҳарнинг ажойиб одамлари!

Л. ПРОМЕТ

КАМПИР ВА ДЕНГИЗ

Қачон бўлмасин, хоҳ эрталаб, хоҳ кечқурун, ўша эшик ёнидан ўтманг, остонада — эркаксифат, гавдалик бир кампир ўтирарди. Исми жудаям узун — Тийна Мийна Линда. Исмини ҳеч ким, ҳеч қачон қисқартиришга уринмаганди. Доимо тўлиқ айтишарди — Тийна Мийна Линда, деб.

Ўтган йили у ҳар оқшом алоқа бўлими олдидаги курсичада дам оладиган бўлиб қолди. Бу ерда одамлар газета ва хатларини олиб бўлишларини кутиб ўтирарди. Почта иши пировард бўлгандагина ҳассасига оғир суяниб, эшик олдида тўхтарди. Ҳеч нарсани сўрамасди-ю, лекин унга:

— Бугун ҳам йўқ, — дейишарди.

Эртасига яна келарди. Бошқа кунлари ҳам келишини канда қилмасди. Бир куни почта ходимидан:

— У хат кутадими? — деб сўрадим.

— Ҳа, ўн уч йилдан бери.

— Ҳалиям хат келишига умидворми?

— Ҳа, қаердадир, узоқ жойда икки ўғли бор.

— Улар тўғрисида бирон нарса биладими?

...Лекин бу йил ёзда кампир алоқа бўлими олдида негадир кўринмай қолди. Энди у шўра ва наъматаклар билан ўралган, парвона капалаклар-у, чумолилар макони бўлган бўм-бўш уй остонасида қаққайиб ўтирарди.

Атрофида ҳамма нарса гуллаяпти. Кулранг тошлар қирғоқ бўйлаб ястаниб ётар, улар олдида земляника гуллаб турарди. Денгиз ҳам гул-гул очилганди. Унинг кўм-кўк сатҳида хушбўй ҳидли гул оролчалари тўлқинлар узра тебраниб турарди.

Буларнинг ҳаммасини Тийна Мийна Линда жуда яхши биларди, лекин у денгиздан аразлаган, шунинг учун ягини сербутоқ қора арчадан қилинган ҳассасига тираганча денгизга орқасини ўгириб ўтиради.

У денгизнинг теп-текис сатҳини қўриқлаётган Чағалайни ҳам кўришни хоҳламас, чайка ўзини сувга ўқдай уриб, ўлжасини чаққонлик билан тортиб олгач, яна осмони фалакка кўтарилиб кетаётганига парво ҳам қилмасди. Бинафшаранг ва оппоқ картошка жўяклари тўппа-тўғри денгизга туташиб кетганини ҳам сезмасди.

У на денгизни кўришни хоҳларди ва на алоқа бўлимига борарди.

ҲИКОЯ

— Нега? — деб сўрадим телефонистка аёлдан. — Денгиз унга нима ёмонлик қилди?

— Унинг айтишича, денгиз ўғилларини нобуд қилганмиш.

— Нима, улар ўлганми?

— Ҳар қалай Тийна Мийна Линда уларни ўлган, деб ҳисоблайди.

— Унга шундай совуқ хабар келганми?

— Ҳа, иккала ўғли ҳам швед қизларига уйланишган, бирининг пишлоқ магазини, иккинчисининг эса шляпа магазини бор.

— Бу тўғрида улар оналарига ёзишганми?

— Йўқ, худо сақласин. Бечора кампир ўша ўғилларидан бирорта ҳам хат-хабар олмаган. Она улардан умидини узган. Шунинг учун ҳам у денгиздан аразлаб орқа ўгириб ўтиради.

Янги газеталар олиб уйга қайта бошладим. Ҳаво қовоғини солиб олди. Чағалайлар болаларга ўхшаб, бақиришар ва йиғлашарди. Кичкина Ролли исмли лайчани чўмилишга олиб кетишаётганини кўриб, уни томоша қилиш учун тўхтадим. Ролли қаршилик кўрсатар, қайсар улоқчадек орқа оёқларига тираларди. Тумшуғи қўрқувдан титрарди. Лекин уни арқонда қадамба-қадам судраб боришди. Лайча энди сувда худди бахтсизлик тимсолидай қимир этмай турарди.

Бир маҳал лайча атрофга хурсанд қаради. У уйга, қирғоққа қараб тез ва хурсанд югуриб кетди. Ҳамма иш яхшилик билан тугаганидан хурсанддек кўринарди.

Тийна Мийна Линда денгизга орқа ўгириб ўтиргани учун Роллининг қирғоққа қандай хурсандчилик билан қайтаётганини кўрмасди.

Денгиз устида худди пичоқ дамидек ўткир чақмоқ чақнарди. Осмон гулдираб ўкирарди. Осмонни булут қоплаб, ёмғир ёға бошлади. Лекин, кенг ва бинафшаранг картошка даласидан асал ҳиди анқийди. Айниқса ҳозирги ёмғир палласида у хушбўй, кучли анқийди.

Ёмғир кечга бориб тинди. Қирғоқ пушти рангда товланади. Табиатда сукунат ва ғамгинлик ҳукмрон. Денгиз эса ҳолдан тойган, ювош ва мулойим. Жимликда хўрозлар қичқиради.

Тийна Мийна Линда эса, эркакча юриш қилиб, остонага чиқди. Денгизга орқа ўгириб ўтирарди у.

Ҳ. МАҲМУДОВА таржимаси.

«ЛАЙНЕ» АНСАМБЛИ КУЙЛАЙДИ

Серқуёш республикамизда эстон санъаткорларининг декадаси зўр муваффақият билан ўтмоқда. Айниқса «Лайне» эстрада ансамблининг концертлари ўзбек санъат мухлисларида яхши таассурот қолдирмоқда. Ансамбль ижрочилари айтган қувноқ қўшиқлар, рақслар барчага бирдек манзур бўлмоқда. Суратда: (чапда) ансамблнинг машҳур олти қизи қўшиқ ижро этяпти. (Ўнгда) ансамбль йигитлари ижросида қувноқ тароналар янграмоқда.

И. Глауберзон фотолари.

НОЗИМ ҲИКМАТГА

Дебора ВААРАНДИ, эстон шоираси

Келди кўнгилларни эзиб
кузги бўёқлар замони.
Эски қуюқ булутларга қарши
норозилик билан соқовларча қичқириб,
Исён кўтармоқда сенинг йигит юрагинг,
Нозим.
Ёшлар тарбияси ҳақида нутқлар,
эҳтимол, хотиралар,
ғамгин сиполикдан бўлак
ҳамма нарса сенга
таъқиқланган, тўғрими?
Баҳор ўтиб кетган
ва шу туфайли
сенга таъқиқланган
қўлинг нархини оширмоқ.
Гўзал қизил лаблар.
масрур кўзлар учун телба бўлмоқ.
Нозим, Нозим,
кўтарилса эди ҳаққоний адолат қўли,
турмада ўтган
ёки янгитдан қамалишни кутган
ҳамма йилларингни
ҳаёт дарахтининг лавҳасига
икки карра ёзар эди у.
Кузги бўёқлар замони
келди ҳар ҳолда
кўнгилларни эзиб.
Юрак тинимсиз қонамоқда.
Шу ерда, булутлар ёппасига
бурқираган
бурқираган осмон тагида,
мевалар нўхоти билан қопланган ерда,
кўпирган оқ денгиз тошлари узра
хаёлга ботаман ва хаёлимда
сен ҳозир кўприкда турибсан.
Сенга ё бошқа бир қандай дарёга
пишган дон нонидан олтин бурдадай
балиқларга увоқ қилиб
сепаяпсан ўз юрагингни.
Индамас балиқлар.
баликчаларга...
Ҳар ҳолда —
бу дунёнинг нурдан ҳам қимматбаҳо
меваси йўқ! — деб
сен билан бирга
такрорлагим келади, Нозим...

М. Аъзамов таржимаси.

ДЎСТЛИГИМИЗ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНСИН

— ДЕКАДАНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА ҚАНДАЙ ФИКРДАСИЗ?

— Жуда ҳам мамнунман. Очиғини айтганда, бизни бунчалик меҳрибонлик билан кутиб оларсизлар, деб ўйламаган эдик. Бундай дейиш одобдан бўлмаса ҳамки, тўғрисини айтяпман. Сабаби, мен ўзбек диёрига биринчи марта келишим. Тошкентда юриб жуда катта олиҳимматликнинг гувоҳи бўлдим. Қувончимни изҳор этишга ожизман.

— ТЕАТР КОЛЛЕКТИВИ УЗБЕК ТОМОШАБИНЛАРИ УЧУН ҚАНДАЙ АСАРЛАР ОЛИБ КЕЛГАН?

— Узим режиссёрлик қилган асарларнигина айтиб ўтмоқчиман. Энг аввало шуни айтиш кераки, сизларнинг «Дилором» оперангиздан уч саҳна тайёрлаб келдик. Бунда Навоий номли академик театрнинг ёрдами катта бўлди. Бу парчаларни декада ёпилиши кунидаги концертимизда кўрсатмоқчимиз. Декадага олиб келган опералар ичида диққатга сазовори «Порги ва Бесс»дир. Бу операга америка композитори Гершвин куй басталаган. Унинг бу куйи менга жуда ҳам ёқади. Шунинг учун ҳам бу операни бор кучимни сарф этиб саҳналаштиришга уриндим. Бир нарсани таъкидлаб ўтиш лозим: бу опера Иттифоқимизда фақат бизнинг театримиздагина саҳнага қўйилган.

— ОПЕРАНИНГ ҚИСҚАЧА МАЗМУНИНИ СЎЗЛАБ БЕРОЛМАЙСИЗМИ?

— Бажонидил. Асар воқеаси негрлар ҳаётидан олинган. Унинг бош қаҳрамони Поргининг аянчли қисмати томошабинни ҳаяжонга солади. Икки оёғидан айрилган, доимо ғалтак аравада юрадиган бу йигит енгил табиат Бесс исмли қизни севиб қолади. Бора-бора қиз ҳам унга кўнгил қўяди. Покиза муҳаббат туфайли қиз тўғри йўлни топиб олади. Бироқ, кутилмаганда фожиа юз беради. Порги қизнинг жазманларидан бирини ўлдириб, қамоққа тушади. Ночор аҳволда қолган қиз нажот истаб Нью-Йоркка кетади. Асар сўнгида қамоқдан озод бўлган Поргини кўрамиз. У ғалтак аравасида қизни излаб олис сафарга отланади. Бу мураккаб ролни машҳур артистимиз Георг Отс маҳорат билан ижро этган.

— ТОШКЕНТ ҲАҚИДА ҚАНДАЙ ФИКРДАСИЗ?

— Сизнинг гўзал шаҳрингиз ҳақида ҳамма ҳам меҳр билан гапираяпти. Мен ҳам ўз фикримни айтмоқчиман. Ўзбек халқи санъатни бениҳоя севар экан. Театр залида чалинган сўнгсиз қарсаклар фикримнинг далилидир. Мен санъат шайдоси бўлган ўзбек халқига ўзимнинг энг эзгу истакларимни билдираман. Куй-қўшиқ ҳамиша ҳамроҳингиз бўлсин, ўзбек дўстлар!

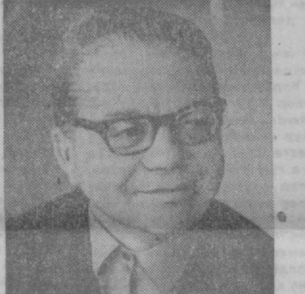

«Эстония» номли опера ва балет театрининг бош режиссёри Удо ВИЬЯОТС билан суҳбат.

ФУТБОЛИМИЗ ШУНҚОРИ

«МЕРГАН»НИНГ ПОЧТАСИ

Ўзбек футболчилари бу йил мавсумда Ватанимиз пойтахтидаги охирги ўйинни ўтказишга тайёрланаётган эдилар.

Москванинг спорт журналистлари «мерган»лар пойгасида пешқадамлик қилаётган Эркинни ўраб олишди. Мухбирларни фахрли мукофот учун даъвогарлик қилаётган футболчининг сўзи қизиқтирарди. Эркин ўз ниятини сир тутиб ўтирмади:

— Пойгада бўш келмасликка ҳаракат қиламан. Тошкентда бўладиган сўнгги матчларда «улоқ»ни олиш учун астойдил интиламан.

Маълумки, Абдураимов сўзининг устидан чиқди. Ғоят кескин курашлардан сўнг Стрельцовдан ўтиб кетди.

Унинг бу муваффақиятида ишқибозлар йўллаган сон-саноқсиз мактублар, мухлисларининг дил сўзлари катта далда берди.

Шу ўринда футболчининг почтаси билан танишиш мароқлидир.

Унинг номига келувчи хат ва телеграммалар ўйлаганимиздан ҳам кўп экан. Футболчига мамлакатимизнинг ҳамма чеккаларидан, кекса-ю ёш — ҳамма ишқибозлар ёзишади. Хатларнинг баъзилари республика физкультура ташкилотига, баъзилари команда раҳбарларига, айримлари марказий «Пахтакор» стадионига, яна бир талайи футболчининг уйига келади.

Мана, бир телеграмма:

«Тошкент, «Пахтакор» стадиони, Эркин Абдураимовга!

Сизни ғолибона тўпингиз билан табриклаймиз.

Тожикистон ССР Ганжа район Калининобод қишлоғидаги 6-мактаб ўқитувчилар коллективи».

«Ҳурматли «Пахтакор» ўйинчилари!» деб бошланган бошқа бир хат қардош Қозоғистоннинг Отабой қишлоқ советидан келган. Мактубда жумладан шундай дейилади: «Сизларни Карл Маркс номли мактаб ўқувчилари ҳурматлаб тилга олишади. Қадрли Эркин ака, сизни СССР футболчилари орасида энг зўр «мерган» бўлганингиз билан табриклаймиз. Сизнинг яна кўп голлар уришингизни тилаймиз».

Мактубнинг охирида ўқувчилар Абдураимовни келаётган 5 декабрь — Конституция куни байрами билан табриклаб, командадош ўртоқларининг иккитадан суратини юборишини ундан ўтиниб сўрашибди.

Наманган шаҳар, Дўмбоқ кўчасида яшовчи Зокир Қодиров ҳам ўзининг қалб сўзларини йўллаган.

Озарбайжон ССР да ҳарбий хизматни ўтаётган бир группа ўзбек йигитлари «Пахтакор»нинг Бокуда бўлган ўйинини кўриб, қалбларидан туғён урган фикрларини ҳаяжон билан қоғозга туширишибди. Солдатлар мактубида команда шаънига аччиқ таъна сўзлари айтилган. Маълумки, «Нефтчи» командаси билан бўлган учрашувда «Пахтакор» дурангни бой бериб қўйган эди.

— Эркинбой ака, бу таъналаримиз сизга тегишли эмас. Чунки сизнинг ўйинингиздан ҳаммамиз ҳурсанд бўлдик. Сиздан барча ҳамшаҳарларимиз миннатдор. Командамиз шаънига айтилган гапларимиз кўнглингизга келмасин тағин, — деб қўшиб қўйишган эди ўзбек йигитлари.

Абдураимовнинг почтасида Москва ва Ленинград, Болтиқбўйи, Кавказ шаҳарларининг штамплари босилган мактублар ҳам жуда кўп. Футболчи ўз мухлисларининг наказларини стадиондаги урган тўплари билан оқлаган бўлса, хат авторларига йўлламоқчи бўлган саломномасини «Тошкент ҳақиқати» газетаси орқали изҳор этишни лозим топди.

ЗАПАСДАГИ ТЎПЛАР

Эркиндан келажак режалари ҳақида сўраганимизда, у яқин вақт ичида испан тилини ўрганиш ниятида эканлигини айтди.

«Нима учун испан тилини?» Дафъатан таажжубда қолдим. Балки бу тилнинг оҳангдорлиги, мусиқийлиги ёқиб қолгандир?

Йўқ, гап бунда эмас. Гап бошқа ёқда экан.

Ҳа, дарвоқе, тенги йўқ футбол афсунгарлари — Лотин Америкаси футболчилари шу тилда сўзлашадилар. Бу сўнмас юлдуз Пеленинг тили. Эйсебио ва Амансио, Гарринча ва Тостао, Мазуркевич ва Роха, Жильмар ва Эдулар тили.

Эркиннинг бу режаси орқасида эзгу бир нияти яшириниб ётганини кейин сездим. 1970 йили жаҳон чемпионати Жанубий Америкада бўлади-да! Ажаб эмас, Мексикада жаҳон футболининг шунқорлари орасида ўзбек спортчисини ҳам кўрсак. Тилни билиб қўйса ўшанда керак бўлиб қолади.

Эркин жозибали бу тилга унча-мунча тушунади ҳам. Ўтган йили олимпиадачилар Венесуэлага боришганида москвалик таржимон бир ой давомида уларга икки соатдан дарс берган. Эркиннинг Тошкент чет тиллар институтини бу йил биринчи марта испан тили группаси бўйича битириб чиққан яқин ўртоғи бор. Мана энди футбол каникуллари вақтида ўртоғи билан биргалашиб китоб ва луғатларни қўлга олиш мумкин.

Вақт эса тиғиз. Ҳадемай, январь ойидан бошлаб совет футболчилари терма командаси Шимолий Ирландия ва Туркия билан бўладиган жаҳон биринчилигининг саралаш ўйинларига тайёргарликни бошлаб юборади. Тайёргарликнинг дастлабки босқичи Мексикада ўтмоқчи.

Ҳозирча, футболчилар ҳам, кўп сонли ишқибозлар ҳам дам олишмоқда. Улар ўтган ўйинлар ҳақида қизғин мулоҳазалар юритишмоқда. Футбол статистиклари эса ўйин натижаларини қайта ҳисоблаб чиқишмоқда. Уларнинг ҳисобига кўра Абдураимов 60 та тўп урибди. Бу Эркиннинг «Пахтакор» составида мамлакат биринчилигининг олий лигасида эришган натижаси. Бунга унинг кубок ўйинлари, ўртоқлик учрашувлари, халқаро мусобақаларда урган тўпларини қўшадиган бўлсак бу рақам юздан ошиб кетади.

Келажакда унинг тўплари 200 га ҳам борар. Эҳтимол, Пеле эришган фантастик ҳисобга ҳам етиб қолар. Негаки, унинг ҳали уражак тўплари кўп. Зотан, Абдураимовнинг футбол йўли узун бўлади. Бу йўлни давом эттириш учун унинг укаси Турсун етишиб чиқмоқда.

18 ёшли Турсун Абдураимов акасининг илгариги устози Сергей Арутюнов қўлида таълим олмоқда. У ҳам ҳужумчи. Кўп ўтмай Турсунни ҳам «Пахтакор» сафида кўриб қолармиз.

Балки, кичкина Азамат ҳам адасининг изидан борар. Ҳарқалай, Эркин ўғилчасининг ҳам футболчи бўлиб етишишини жуда-жуда истайди.

Истакларинг рўёбга чиқаверсин, муваффақиятларинг ортаверсин, Эркин!

С. МУСАЕВ.

(Давоми. Боши газетамизнинг 23, 27 ва 28 ноябрь сонларида).

Суратда: Эркин Абдураимов номига келган хатлардан айримлари.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

⊙ Усмон ака Абдуллаев йигирма уч йилдан ортиқ сартарошлик қилади. Шу давр ичида уста сартарош жуда кўп шогирдлар етиштирди. Унинг иш тутиши, покизалигини айтмайсизми! Янгийўл районидаги Эски Тошкент қишлоқ Совети марказида ишлаётган сартарошхонадан ҳамма мамнун.

Й. УРИНБОЕВ.

* * *

⊙ Яқинда «Ўзбекистон» нашриёти коллективи «Сиёсий билим асослари» китобини нашрдан чиқарди. Бу китоб партия ўқуви системасининг бошланғич босқичида ўрганилган билимлар манбаларидан биридир. Қўлланма бошланғич сиёсий мактабининг бутун программасини ўзлаштириб олишга ёрдам беради.

О. ИБРОҲИМОВ.

* * *

⊙ Товоқсой ишчилар посёлкасидаги марказий кутубхона ходимлари доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига ажойиб совға тайёрладилар. Бу ерда Ленин хонаси ташкил этилди. Хона жуда шинам, нафис ва Лениннинг қатор асарлари билан бирга севимли Ильичнинг ёрқин қиёфаси ёритилган бадиий адабиётлар, жуда кўп фотосуратлар ўрин олган.

Х. МУРОДОВ.

* * *

⊙ Искандар посёлка Совети территориясининг қиёфаси йил сайин ўзгариб бормоқда. Посёлканинг Марказий, Советская кўчалари кенгайтирилиб асфальтланди ва йўлкалар қилинди.

Э. ТУРКМЕНОВ.

* * *

⊙ Бўка районидаги Ҳамид Олимжон номли 67-мактаб коллективи 1969 йил газета ва журналларига обуна бўлиш ишларини уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Мактаб ўқувчилари ҳам бу ишда актив иштирок этишмоқда Улар келаси йил учун мактаб бўйича газета ва журналларга обуна бўлиш планини ортиғи билан бажардилар. Обуна давом этяпти.

И. АҲМЕДОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.00 — Теленянгиликлар, 18.10 — Ярим аср йилномаси. 1964 йил (кўп серияли телевизион ҳужжатли фильм).

Рус тилида: 19.00 — Узбекистонда эстон адабиёти ва санъати декадасининг тантанали ёпилиши, танаффус вақтида теленянгиликлар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — Олмаота кўрсатади.

20.00 дан — Фрунзе кўрсатади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 29/XI да Парвона, 30/XI да Уғирланган умр.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 29/XI Ёшликда берган кўнгил, 30/XI да Уғил уйлантириш.

КИНО

Содиқ солдат Панчо Вильи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Сафдан ташқари хизматга лойиқ — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Оскар — НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Резидентнинг хатоси (1 ва 2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

1 декабрда кундуз — БЎРОН ҚУШИ, кечқурун АЯЖОНЛАРИМ.

2 декабрда — ЗАМОН ДРАМАСИ (билетлар сотилган).

3 декабрда — БОЙ ИЛА ХИЗМАТЧИ.

4 декабрда — МУДҲИШ АЙБНОМА.

5 декабрь — эрталаб соат 11 ва кундуз 3 да АЯЖОНЛАРИМ, кеч 8 да ПАРВОНА.

7 декабрда — ЗАМОН ДРАМАСИ.

8 декабрда — кундуз БЎРОН ҚУШИ, кечқурун УҒИРЛАНГАН УМР.

Кундузги спектакллар соат 12 да, кечки спектакллар 7 яримда бошланади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИ «ВИЛЬНЮС» ЛИТВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИ ГАСТРОЛЛАРИНИНГ

СЎНГГИ КУНЛАРИ

Ўргатилган айиқлар аттракциони

Ўргатувчи — И. АНИСИМОВ.

Томошалар кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

1968 йил 12 декабрь кундуз соат 2 да, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг механика-математика факультети илмий совети мажлисида (Университет кўчаси, студентлар шаҳарчаси, мехмат, Г-303-аудитория) физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун.

Н. Сатимов: «Беллман функциясининг ҳосиласи ҳақида» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ.

Диссертация билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

«УЗКООПСТРОЙМОНТАЖ» ТРЕСТИГА

бош иқтисодчи, бош бухгалтер ўринбосари, қурилиш инженерлари, ғишт ишлаб чиқариш технологияси инженерлари, Андижон ва Фарғона қурилиш-монтаж бошқармасига бош инженерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Жомий кўчаси, 5 уй (10, 14, 43, 56 автобуслар, 7, 10 троллейбуслар қатнайди). Телефонлар: 4-55-00, 4-27-83.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радио эшиттириш ва телевидение Давлат комитетининг коллективи халқ чолғу оркестрининг созандаси Ж. Камоловга онаси

Зеби ШОРАҲИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент сут комбинати коллективи директор ўринбосари Тоир Йўлдошевга отаси

Амир ЙЎЛДОШЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212, Редактор ўринбосарлари — В35885, В36232, Масъул секретарь — В34808, Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811, Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258-гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри

Р. 16761. ИНДЕКС — 6469. № 1971.